

Näringslivsstrategi Vaxholms stad 2023 - 2026

Målbild:

Vaxholm. En stad där man kan både bo, leva och arbeta.

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte med Näringslivsstrategin	3
Globala mål	3
Regionala mål	4
Vaxholms stads mål	4
Metod och process för uppdatering av strategin	4
Lokala förutsättningar	5
Vaxholms näringsliv idag	5
Styrkor och svagheter	7
Möjligheter och utmaningar	7
Målbild 2026	8
Mål 2026	9
Strategi	9
Genomförande	9
Uppföljning	11

Inledning

Vaxholm ska vara en kommun med gott företagsklimat och goda förutsättningar att etablera, driva och utveckla företag. Kommunens näringslivsarbete ska vara inriktat på att skapa förutsättningar för utveckling av Vaxholms näringsliv och ett företagsvänligt klimat där företag upplever att de får god service på ett rättssäkert sätt från kommunen. De lokala företagen har en stor betydelse för kommunens finansiering och utveckling. Företagsamhet ska därför uppmuntras så att fler företag kan och vill utvecklas inom kommunen. Närhet mellan bostad och arbete innebär fördelar för många personer bland annat i form av tidsvinster. Omfattande pendling innebär ökad belastning på transportinfrastruktur och kommunikationer med därpå följande klimateffekter.

Vaxholm ska fortsatt vara en attraktiv plats där människor kan bo, leva och arbeta.

Tillsammans med företagen vill Vaxholms stad skapa ett företagsklimat som bidrar till och stärker Vaxholm som Skärgårdens huvudstad.

Bakgrund

Denna strategi är en uppdatering av föregående strategi. Den uppdaterade strategin skiljer sig inte i principiell inriktning, men ger en mer detaljerad beskrivning av hur strategin skall omsättas.

Syfte med Näringslivsstrategin

Syfte med denna näringslivsstrategi är att beskriva Vaxholms stads inriktningsmål för näringslivsutveckling samt vara en vägledning i prioriteringar och beslut avseende näringslivets utveckling och behov.

Vaxholms stads näringslivsstrategi beskriver även den principiella vägen mot stadens inriktningsmål och anger inriktning för Vaxholms Stads näringslivsarbete under perioden 2023–2026.

Näringslivsstrategin är framtagen av Vaxholms näringslivsberedning (NLB) och Vaxholms Stads Näringslivsenhet i samarbete med Företagarna i Vaxholm och Destination Vaxholm.

Globala mål

Agenda 2030 är världens agenda för en hållbar utveckling. De 17 globala målen och de 169 delmålen har tagits fram i en bred överenskommelse i världens största organisation för fred och hållbar utveckling. Agendan är en handlingsplan för människorna, planetens och vårt välbefinnande.

I Vaxholms Stads näringslivsstrategi har nedanstående globala mål valts ut som vägledning i arbetet med Vaxholms Stads näringslivsfrågor för att främja en hållbar utveckling.

Mål 7 Hållbar energi för alla

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Mål 13 Bekämpa klimatförändringen

Mål 14 Hav och marina resurser

För mer information om agenda 2030, se: <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>

Regionala mål

Vaxholm är en del av Stockholm Nordost som är ett frivilligt, politiskt drivet samarbete mellan kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Stockholm Nordost utgör en stor del av den snabbt växande Stockholmsregionen.

Visionen för Stockholm Nordost är: Framtid – Framgång – Framkomlighet

Mål för näringslivsutvecklingen i Stockholm Nordost är att vara ett självklart alternativ för företag som vill etablera sig och utvecklas i Stockholmsregionen.

Som del av Stockholm Nordost har Vaxholm att förhålla sig till såväl den satta visionen som målet.

Vaxholms stads mål

Bevara och utveckla Vaxholm som den lilla staden med god service, lokala butiker och andra näringsidkare verksamma året runt med Vaxholms hållbarhetsmål som förutsättningar.

En stad där man kan bo, leva och arbeta. Det primära målet är inte att utöka skattebasen utan att minska risken för att Vaxholm utvecklas till en utpräglad sovstad.

På längre sikt är det viktigt att näringslivsstrategin anknuter till Vaxholms Stads översiktsplan (ÖP 2040) för att konkretisera och tydliggöra möjligheter till mark och byggande för näringslivet i Vaxholm. Vaxholms Stads arbete med detaljplanering skall stödja Vaxholms stads mål och strategi för utveckling av näringslivet.

Vaxholms stads vision är: Vaxholms stad ska vara en attraktiv plats att leva och bo på.

Vaxholms Stads näringslivsstrategis målbild "En stad där man kan både bo, leva och arbeta" är en delmängd av kommunens övergripande vision.

Metod och process för uppdatering av strategin

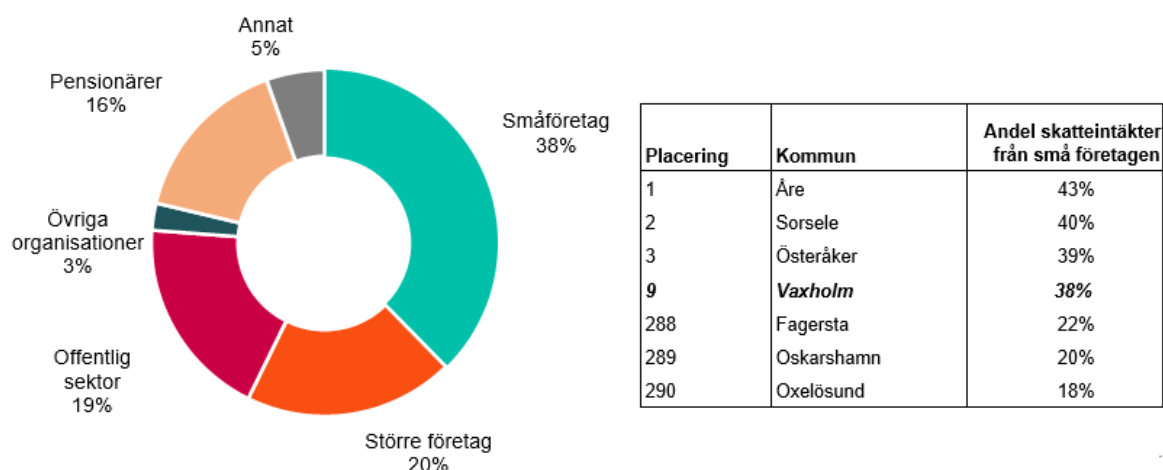
Övergripande process	Aktiviteter
Förankring av Näringslivsstrategin	Förankring hos gruppledarna i majoritetsstyret Förankring i Näringslivsberedningen Förankring med KSO och kommunchef Förankring med förvaltningen Utskick till ledamöter i KS
Presentation för Kommunstyrelsen	Sammanträde KS
Omarbetning enligt inkomna förslag	Insamling av förslag
Överlämning och godkännande	Sammanträde KS

Lokala förutsättningar

Vaxholms näringsliv idag

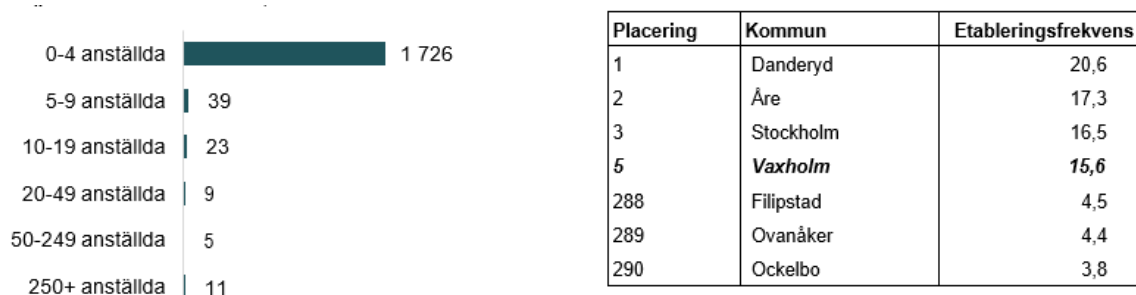
I Vaxholms stad står småföretagen för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna. Årsintäkterna från den kommunala skatten är 642 miljoner kronor. 38 procent av skatteintäkterna i Vaxholms kommun kommer från småföretagen. (Källa: Företagarna¹)

Figur 1 - Andel av kommunala skatteintäkter per sektor i Vaxholms stad (Källa: Företagarna)

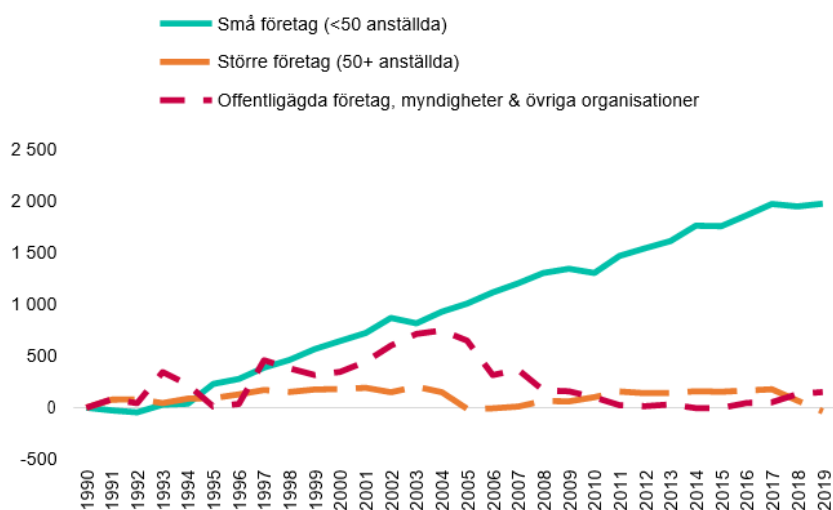
I Vaxholms stad finns idag 1 813 arbetsställen* som tillhör privata företag. Nio av tio är så kallade mikroföretag och har färre än tio anställda, och nästan alla har färre än 50 anställda. Under 2018 startades 66 750 nya företag i Sverige, varav 107 i Vaxholm (källa: Tillväxtanalys). Därmed hamnar kommunens etableringsfrekvens (antal nystartade företag per 1 000 invånare) på 15,6 vilket kan jämföras med 10,8 för riket. (Källa: Företagarna)

Figur 2 Antal arbetstillfällen* (Källa: Företagarna)

¹ Organisationen Företagarnas broschyr "Företagsfakta 2020", www.foretagarna.se

Figur 3 Utveckling antal jobb i Vaxholms stad 1990-2019 (Källa: Företagarna)

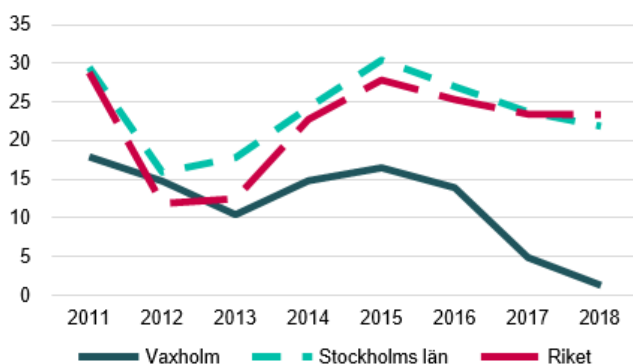

Utveckling antal jobb 1990-2019

Små företag (<50 anställda)	1 972
Större företag (50+ anställda)	-36
Offentligägda företag, myndigheter & övriga organisationer	151

Hösten 2019 genomförde organisationen Företagarna en undersökning som mäter omsättningstillväxten mätt som netttotal i omkring 235 000 småföretag under perioden 2010–2018. Generellt sett har tillväxten i omsättningen utvecklats väl i de svenska småföretagen sedan finanskrisen. Tillväxten sker främst i och nära storstäderna. Dock har tillväxten i Vaxholm visat en svagare utvecklingstrend.

Figur 4 - Omsättningstillväxt 2010-2018 (Källa: Företagarna)

Placering	Kommun	Omsättnings-tillväxt*
1	Färgelanda	30
2	Arjeplog	28
3	Timrå	27
281	Vaxholm	12
288	Hofors	10
289	Hällefors	9
290	Högsby	8

*netttotal, medelvärde 2011-2018

SWOT (Källa: Företagarna)

Styrkor och svagheter

Styrkor:

- Läget nära Stockholm och Arlanda med goda kommunikationer
- Del av en expansiv region
- God tillgänglighet till välutbildad arbetskraft
- Närhet till universitet, högskolor och forskning
- Attraktiv skärgårdsmiljö och boendemiljö
- Välutbildade invånare
- Högt företagande och nyföretagande i kommunen
- Marint företagskluster med brett yrkeskunnande inom marina området
- Väl utbyggd digital infrastruktur
- Många fritidsboende, köpstark grupp

Svagheter:

- Ett stort utflöde av köpkraft
- Infrastrukturutmaningar avseende bussar, kajer, renhållning
- Kommunens engagemang och servicenivå uppfattas som bristfällig
- Brist på parkeringsplatser
- Brist på mark
- Brist på hyresbostäder till personal för existerande och nya företag

Möjligheter och utmaningar

Utmaningar:

- Den kritiska massan av året-runt-öppna butiker bibehålls ej – nedåtgående spiral
- Detaljhandelns konkurrens från Arninge handelsplats och ökande e-handel
- Bristande investeringar i och finansiering av utvecklingsåtgärder
- Hållbarhetsfrågor
- Långa ledtider på nya detaljplaner
- Parkeringsplatser är en flaskhals för fler arbetstillfällen och ökad besöksnäring under sommaren

- Vaxholm har många små företag med små administrativa resurser
- Kajreoveringen och dess påverkan på näringslivet

Möjligheter:

- Att skapa bättre lokal arbetsmarknad som säkrar basen av utbud och service
- Att attrahera intressanta kunskapsintensiva företag till kommunen
- Att bättre ta tillvara på läget nära Stockholm
- Att verka för att bibehålla och förbättra snabba båtförbindelser till Stockholm och mellan Vaxholms öar
- Att förbättra samarbetet med näringslivet och vidareutveckla Vaxholmsandan
- Att verka för åretruntrafik till Kastellet för att öka nyttjandegraden av lokaler
- Att verka för bättre kommunikation till Arlanda

Målbild 2026

2026 har Vaxholm utvecklats mot en stad där fler människor bor, lever och arbetar.

Vaxholms stad har 2026 ett väl differentierat näringsliv med ett varierat utbud av produkter, tjänster och arbetstillfällen, vilket i sin tur bidrar till ett starkt och mindre sårbart näringsliv året runt.

Näringslivet upplever att Vaxholm stad 2026 har ett bra företagsklimat där det är enkelt och attraktivt att starta och driva företag. Näringslivet upplever också att det har blivit enklare och går snabbare att få svar från kommunen i frågor som rör deras företagande.

Fortsatt utveckling av besöks- och marina näringen

Besöksnäringen har över tid utvecklat fler attraktioner under lågsäsong och Vaxholm har blivit en destination även under höst, vinter och vår med ett ökat antal besökare under dessa delar av året som följd.

Vaxholm har även utvecklats mot att bli en ledande marinteknisk hub med inriktning på mindre fartyg och miljövänlig teknik. Företag och forskningsinstitutioner inom miljövänlig marinteknik, som t.ex. drivmedelsteknik, infrastrukturutveckling, skrovkonstruktion etc, finns lokalt representerade.

Utvecklingen inom både den marina näringen och besöksnäringen har lett till att även andra näringar har utvecklats och sammantaget gett möjlighet för fler att både bo och arbeta i Vaxholm. Med fler lokala arbetsplatser och fler personer som både bor och arbetar lokalt har efterfrågan på lokal service ökat och bidragit till att omsättningen ökat för t.ex. butiker och andra serviceföretag.

Det ökade antalet besökare under lågsäsong har bland annat inneburit att butiker och restauranger både kan ha generösare öppettider och öppet en större del av året.

Mål 2026

- Vaxholm har ökat det antal personer som både bor och arbetar i Vaxholm och då främst inom Vaxholms strategiska näringar: den marina näringen och besöksnäringen
- Vaxholm har ökat antalet besökare under höst, vinter och vår
- Vaxholms har 4 (av 6) i betyg i Svenskt Näringslivs² rapport avseende sammanfattande omdöme (2022: 3,24)
- Vaxholm har betyg 3 eller högre på samtliga enkätområden i Svenskt Näringslivs rapport (Ref: <https://www.foretagsklimat.se/files/resultat-2020/Vaxholms%20stad.pdf>)
- Vaxholm når 75 (av 100) i NöjdKundIndex³ (NKI) bedömningen avseende bygglov (2020: 73)

Strategi

Vaxholms stad ska utveckla sin förmåga att stödja och kommunicera med kommunens företag i syfte att underlätta deras verksamhet.

Avseende nyetableringar skall Vaxholms stad främst fokusera på de två näringar där förutsättningarna att kunna attrahera nya företag bedöms som gynnsammast; den marina näringen och besöksnäringen. Genom att främst fokusera på de två näringarna utvecklas två redan existerande kluster och de ges möjlighet öka i styrka. Detta skapar möjligheter för andra näringar och företag att utvecklas i sina olika roller i klustrens ingående värdekedjor. Inte minst alla Vaxholms småföretagare.

Förbättra kommunikationen mellan politik, förvaltning och företag genom:

- gemensamma utvecklingsprojekt
- förändrade arbetssätt kopplat till kommunikationen mellan kommun och företagare

Genomförande

Konkreta åtgärder och aktiviteter för att nå uppsatta mål och strategipunkter beskrivs i den uppdaterade handlingsplanen som tas fram av kommunens Näringslivsansvarig i samarbete med Näringslivsberedningen.

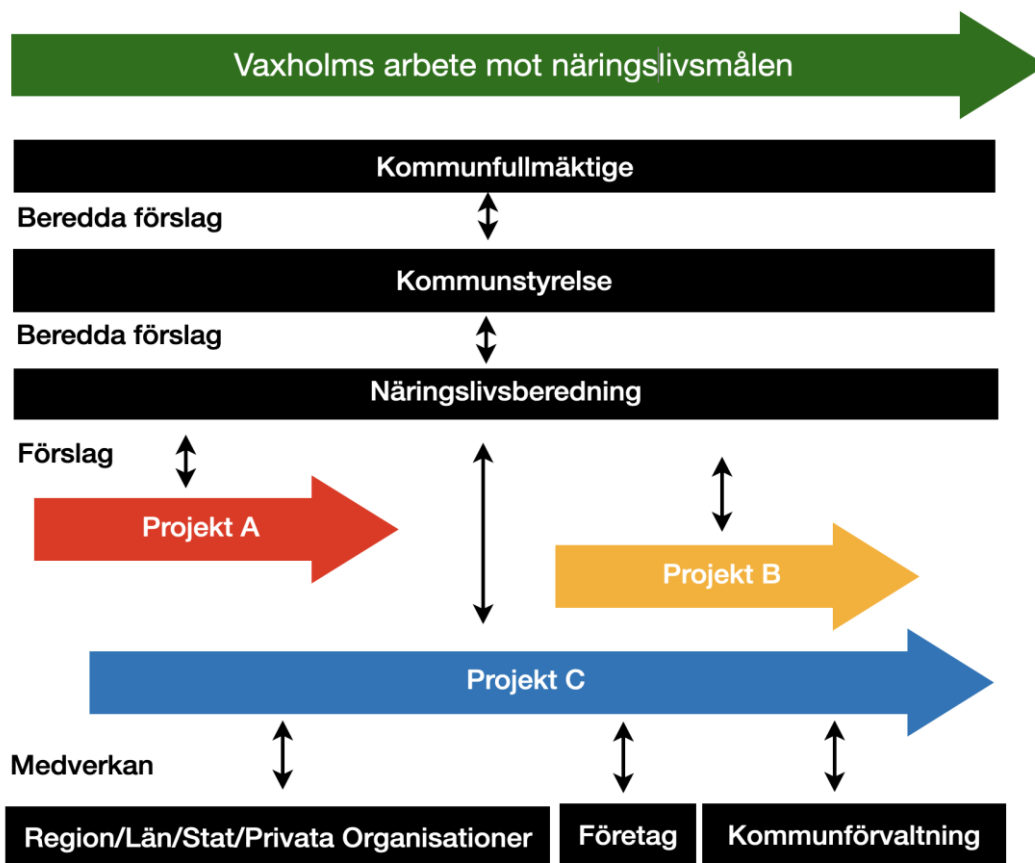
Handlingsplanen struktureras kring ett antal projekt med målet att genomföra näringslivsstrategin och skall verka mot Vaxholms stads näringslivsmål. Se fig1.

Projekten kan ha en övergripande inriktning med flera underprojekt.

Val och utformning av projekten tas fram av Näringslivsansvarig och övrig förvaltning i samarbete med Näringslivsberedningen och näringslivet samt andra intressenter.

²Företag i Vaxholms stad 2020 <https://www.foretagsklimat.se/files/resultat-2020/Vaxholms%20stad.pdf>

³ Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) servicemätning

Figur 1 Process för arbetet mot målen

Allmän inriktning för genomförandet

Vaxholms stad ska:

- Erbjuda en effektiv och tillgänglig service och myndighetsutövning med kundfokus, där strävan är att möta företagens behov.
- Verka för utveckling och tillväxt i befintliga företag.
- Verka för nya företagsetableringar, företrädesvis kunskapsintensiva företag.
- Säkerställa att företag med marin anknytning kan verka och utvecklas.
- Främja besöksnäringen genom fortsatt arbete med Destination Vaxholm och Stockholm Archipelago⁴.
- Skapa förutsättningar för lokala mötesplatser, antingen på någon/några av våra öar i kommunen eller digitalt, både mellan företagare samt mellan företagare och kommun.
- Ta hänsyn till näringslivets behov vid infrastrukturplanering.
- Verka för fler bostäder med hyresrätt.

⁴ www.stockholmarchipelago.se

För de globala målen i Agenda 2030 kommer Vaxholms stad att:

- Stimulera en hållbar energianvändning hos företagare i Vaxholm.
- Erbjuder goda förutsättningar för näringslivet att främja en hållbar turism.
- Stimulera företagare att minska sin klimatpåverkan.
- Medverka till utveckling av en hållbar turism och ett hållbart båtliv.
- Öka kunskapen om påverkan på det marina ekosystemet hos företagarna i kommunen.

Ovan nämnda inriktningpunkter sker i samverkan med övriga delar av kommunens förvaltning och intressenter.

Uppföljning

Näringslivsstrategin kommer att följas upp kontinuerligt av Näringslivsberedningen via handlingsplanen, med tydlig koppling till Näringslivsstrategins målbild, mål och strategipunkter.

Handlingsplanen uppdateras inför varje år av näringslivsansvarig efter avstämning med Näringslivsberedningen. Näringslivsansvarig redovisar vid varje möte under året i näringslivsberedningen vad som har gjorts i handlingsplanen.

Även uppföljning av andra områden än de målsatta ska göras löpande samt analys av framgångsfaktorer. En viktig del i uppföljningen är också att lära av vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas under resans gång.

Uppföljning av NöjdKundIndex (NKI) och Svenskt Näringslivs enkät. Även enkät utformad av Näringslivsberedningen kan komma att användas.